

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Overbetuwe

Postbus 11

6660 AA ELST

Gemeente Overbetuwe	
Ingek. 23 APR 2012	
Inzake: 12 mk 06884	
Gerand: 4.6	
Zaak: 3002	
Afzending:	Gvb ja/nee
TB/LR	

Betreft Jaarverslag en jaarrekening 2011
Uw ref --
Onze ref Dir JvL/EJ nr. 2012 - 132
Datum 19 april 2012

Geacht College,

Hierbij zenden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2011 met het verzoek om uw Raad te vragen zijn gevoelens ter zake schriftelijk aan ons kenbaar te maken.

In artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland staat vermeld dat de deelnemende gemeenten voor het kenbaar maken van hun gevoelens zes weken de tijd krijgen, echter gezien de gemeentelijke procedures is de reactie termijn tot 15 juni 2012 verlengd.

Het resultaat na bestemming over het jaar 2011 bedraagt € 6.105.000 (negatief).

Het Algemeen Bestuur heeft op 18 april 2012 het jaarverslag en jaarrekening 2011 besproken, waarbij het volgende naar voren is gekomen.

- ♦ Het subsidieresultaat is € 0,6 miljoen slechter dan begroot door het niet compenseren van de CAO-stijging door de Rijksoverheid en doordat er geen instroom heeft plaatsgevonden;
- ♦ Vanwege lagere prijzen bij Industrie, de terugval op de markt voor Schoolmeubelen, lagere prijzen bij de Kwekerij, minder trajecten voor WWB-ers en een lagere omzet bij Intratuin Arnhem kon de begrote netto-opbrengst van € 26,0 miljoen niet worden gerealiseerd en bleef € 3,8 miljoen achter op de begroting;
- ♦ De overige bedrijfsopbrengsten zijn € 0,1 miljoen lager doordat de doorbelasting aan verbonden partijen lager is uitgekomen dan begroot met daarentegen ook lagere kosten;
- ♦ Door lagere personeelslasten en overige bedrijfskosten (hogere afdrachtvermindering onderwijs en een lagere voorziening voor voorraden) kon op de lasten een bedrag van € 2,4 miljoen worden bespaard;
- ♦ De resultaten van de verbonden partij (Intratuin Elst) was € 0,2 miljoen slechter dan begroot door de sluiting van deze Intratuin begin 2012;
- ♦ Door bovengenoemde resultaten komt het resultaat na bestemming uit op € 6.105.000 negatief en dat is circa € 2,3 miljoen slechter dan begroot.

De Wet werken naar vermogen gaat een groot beroep op ons, de Gemeenschappelijke Regeling en de deelnemende gemeenten, doen. Met de vernieuwde strategische richting, de ambitie zoals verwoord in de Stip op de Horizon, de samenwerking met gemeenten in de voorbereiding hiervan, kan de basis worden gelegd voor een transitie naar een moderne uitvoering van de Wwnv. Het afbouwen en overdragen van eigen bedrijfsactiviteiten ten faveure van het richten op plaatsingen en het ondersteunen van mensen is een belangrijke stap om dit te realiseren. Het is daarom ook verheugend om te constateren dat het aantal externe plaatsingen stijgt en dat de relatie met de gemeenten opener en transparanter is geworden.

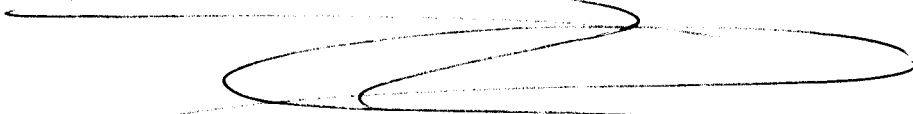
Het Algemeen Bestuur stelt voor om het resultaat na bestemming van € 6.105.000 te onttrekken aan de algemene reserve. Hiermee resteert ultimo 2011 nog een eigen vermogen van € 1,6 miljoen. Het eigen vermogen is onvoldoende om de verliezen in de komende jaren te kunnen opvangen die ontstaan door de vermindering van de Rijksbijdrage.

Het Algemeen Bestuur zal in haar vergadering van eind juni 2012 aan de hand van de schriftelijk reacties van de deelnemende gemeenten het besluit nemen om het jaarverslag en de jaarrekening 2011 al dan niet gewijzigd definitief vast te stellen. Uiteraard zullen de door u gemaakte opmerkingen dan ook besproken worden.

Indien u vragen en /of opmerkingen heeft of een toelichting wenst, dan kunt u hiervoor contact opnemen met de heer R.H.J. Bongers, of ondergetekende. U kunt ons bereiken via telefoonnummer 026 – 3685211.

Met vriendelijke groet,

namens het Dagelijks Bestuur,

J.J. van Loon
algemeen directeur

Bijlage

- jaarverslag en jaarrekening 2011

in afschrift aan

- leden Algemeen Bestuur

JAARVERSLAG

2011

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Voorwoord Bestuur	5
1.2	Voorwoord Raad van Advies	6
1.3	Voorwoord Directie	7
2	FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN	8
2.1	Managementsamenvatting	8
2.2	Subsidieresultaat	9
2.3	Operationeel resultaat	9
2.4	Overig resultaat	9
2.5	Exploitatieresultaat	9
2.6	De balanspositie	10
2.7	Kasstroomoverzicht	10
3	VERPLICHTE PARAGRAFEN	12
3.1	Weerstandsvermogen	12
3.2	Onderhoud kapitaalgoederen	13
3.3	Financiering	13
3.4	Bedrijfsvoering	15
3.5	Verbonden partijen	15
4	BALANS	19
5	PROGRAMMAREKENING	20
6	KASSTROOMOVERZICHT	22
7	WAARDERINGSGRONDSLAGEN	23
7.1	Inleiding	23
7.2	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	23
7.3	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	24
8	TOELICHTING OP DE BALANS	25
9	TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING	33
10	CONTROLEVERKLARING	39
	VERKLARENDE WOORDENLIJST	43

1 INLEIDING

1.1 Voorwoord Bestuur

Voor u ligt het jaaroverzicht 2011. Dit jaar hebben wij er voor gekozen om nadrukkelijker meer aandacht te geven aan de activiteiten en de inzet van de mensen van Presikhaaf Bedrijven. Deze activiteiten komen in een separaat Sociaal Maatschappelijk Jaarverslag. Dit verslag maakt geen deel uit van het formele Jaarverslag, zoals dat nu voor u ligt.

Dit jaar is voor het Algemeen Bestuur de start van vele veranderingen geweest. De aankomende Wet werken naar vermogen, veranderingen in de visie op en van Presikhaaf Bedrijven op haar rol en functioneren, de economische ontwikkelingen in de regio en de aangekondigde bezuinigingen van de rijksoverheid zijn ontwikkelingen die de volle aandacht van het Bestuur hebben gehad.

Met de benoeming van een nieuwe algemeen directeur zijn een groot aantal veranderingen in gang gezet. De relatie met gemeenten is opener en transparanter geworden waardoor er een hogere betrokkenheid bij het beleid ontstaat. De voorbereidingen voor de invoering van de Wet werken naar vermogen zijn gestart. Een herijkte visie op de toekomst van Presikhaaf Bedrijven is beschreven en vertaald naar heldere en concrete actieplannen.

We zien Presikhaaf Bedrijven vooral als een mens- en ontwikkelbedrijf waardoor mensen uit de doelgroep in zo reguliere mogelijk omstandigheden meedoen aan het arbeidsproces en werkzaam zijn voor en bij bedrijven. Dat betekent ook dat we onze eigen bedrijfsactiviteiten zoveel mogelijk willen overdragen aan ondernemingen. Wij doen dit bij voorkeur middels partnerships: ondernemingen zijn verantwoordelijk voor ondernemen en Presikhaaf Bedrijven voor inzet en begeleiding van de medewerkers. Daardoor verminderen de risico's van onze bedrijfsvoering en kunnen we ons concentreren op onze kerntaken.

Een terugblik op 2011 kan niet zonder een vooruitblik op 2012. We staan aan de vooravond van omvangrijke veranderingen. De Wet werken naar vermogen is een fundamentele aanpassing van de visie op werk en uitkering. De invoering ervan eist van ons een grote inspanning en bereidheid tot verandering. De kabinetsplannen en de reeds aangekondigde en mogelijk aanvullende bezuinigingen zullen een groot beroep doen op gemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemingen om onze burgers zinvol en duurzaam mee te laten blijven doen in het arbeidsproces. Ook Presikhaaf Bedrijven zal daarom veranderen om mensen te kunnen blijven ondersteunen in werk en actieve participatie in onze maatschappij en arbeidsmarkt.

M. van Wessem
Voorzitter Algemeen Bestuur

1.2 Voorwoord Raad van Advies

Het jaar 2011 is een jaar geweest van vele veranderingen. De ontwikkelingen en impact van de Wet werken naar vermogen, de bedrijfsvoering, de begroting 2012, de benoeming van een nieuwe directeur en de vernieuwde strategie zijn de onderwerpen geweest waar de Raad van Advies in haar bijeenkomsten met Directie en Bestuur over heeft gesproken en geadviseerd. De Raad van Advies heeft zorg over de toekomst van de sociale werkvoorziening en de veranderingen die door het Kabinetsbeleid en als gevolg van bezuinigingen moeten worden doorgevoerd. Zij heeft er vertrouwen in dat het Bestuur, de directie en het management de goede keuzes maken.

Dit jaar was ook het laatste zittingsjaar van de Raad van Advies in de huidige samenstelling. Na twee driejaarlijkse termijnen treedt de Raad van Advies terug. De Raad van Advies is verheugd dat er een nieuwe Raad van Advies wordt samengesteld en wenst de opvolgers wijsheid en succes toe.

W. de Weerd
Voorzitter Raad van Advies

1.3 Voorwoord Directie

Dit is het eerste jaarverslag dat ik als algemeen directeur mag inleiden. In 2011 is Presikhaaf Bedrijven begonnen met een aantal belangrijke veranderingen. De aandacht is veel meer gericht op de regionale arbeidsmarkt en wij zijn begonnen met werkgevers centraal te gaan stellen als bron van structurele werkgelegenheid.

De oproep aan ondernemingen om meer samen te gaan werken met ons waardoor we meer mensen kunnen plaatsen is niet onbeantwoord gebleven. Met een groot aantal bedrijven zijn gesprekken gevoerd voor overdracht van bedrijfsonderdelen. Zo zijn we een samenwerking aangegaan met Ricoh op het gebied van document services, hebben we het Groenproject overgedragen aan Ten Brinke Interieurbeplanting en is Luxe Albums verzelfstandigd tot Allgrafix nadat we om bedrijfseconomische en markttechnische redenen moesten stoppen van de productie van presentatie- en opbergmiddelen. We verwachten dat we op dit punt in 2012 verder resultaten zullen bereiken.

Intern is veel aandachtgegeven aan communicatie over mogelijkheden in de markt, de verwachte veranderingen in de organisatie en de focus op het werken buiten Presikhaaf Bedrijven. De Ondernemingsraad is actief betrokken bij het voorbereiden op de veranderingen.

Het plaatsen van mensen bij werkgevers, in groepen of individueel, krijgt prioriteit boven werken binnen de eigen bedrijfsactiviteiten. Sinds de zomer van 2011 is het aantal plaatsingen gaan stijgen. Dit vraagt intern om meer samenwerking over de grenzen van de eigen bedrijfsonderdelen heen. We hebben meer dan voorheen aandacht gegeven aan het in kaart hebben van onze mensen en weten wat hun mogelijkheden zijn in de arbeidsmarkt. Met de organisatie-brede groep Marktverbinden worden de mogelijkheden voor plaatsen van mensen in relevante markten en sectoren geïdentificeerd en besproken.

De bedrijfsresultaten zijn achtergebleven bij de begroting. Deels is dit een gevolg geweest van te optimistische inschattingen over de opbrengsten, deels is dit ook een gevolg van de verminderde marktomstandigheden waardoor we met name in het derde kwartaal van 2011 tegenvallers hebben moeten incasseren.

Samenwerking met en transparantie naar gemeenten heeft veel aandacht gekregen. Zo zijn er diverse informatiebijeenkomsten gehouden over de toekomst van Presikhaaf Bedrijven en de betekenis van de Wet werken naar vermogen. Er zijn bezoeken van gemeenten en hun raden aan ons geweest en gemeenten zijn actief betrokken bij het verlenen van opdrachten. Ten behoeve daarvan is Presikhaaf Dienstverlening B.V. opgericht en zijn afspraken gemaakt over de hoogte van gemeentelijke omzet naar ons – via directe opdrachten en/of SROI.

Tot slot van dit voorwoord wil ik graag alle mensen van Presikhaaf Bedrijven bedanken. We staan op de drempel van grote veranderingen die gevolgen zullen hebben voor ons allemaal. Ik hoop van ganser harte dat we het onderlinge vertrouwen en de inzet om te veranderen en verder te kijken ook in 2012 behouden.

J. van Loon
Algemeen Directeur

2 FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN

2.1 Managementsamenvatting

In deze managementsamenvatting wordt de financiële positie van Presikhaaf Bedrijven over 2011 beschreven aan de hand van het resultaat (verdeeld naar subsidie-, operationeel en overig resultaat), de balanspositie en het kasstroomoverzicht.

Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de in het onderdeel "Jaarrekening" opgenomen balans, programmarekening en kasstroomoverzicht.

Onderstaand zijn de cijfers van Presikhaaf Bedrijven verkort weergegeven.

Tabel 1: Financiële positie Presikhaaf Bedrijven

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Subsidieresultaat (1)	-5.695	-5.109	-1.103
Operationeel resultaat (2)	-1.478	+82	-1.035
Resultaat verbonden partijen	20	220	382
Gemeentelijke GR-bijdragen	60	60	1.720
Overig Resultaat (3)	+80	+280	+2.102
Exploitatieresultaat (4)	-7.093	-4.747	-36
Incidentele baten en lasten (5)	-1.036	-1.050	
Onttrekking bestemmingsreserve (6)	2.024	2.024	504
Resultaat na bestemming	-6.105	-3.773	+468

Tabel 2: Presikhaaf Bedrijven

	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
SW-werknemers in fte	2.538,2	2.555,0	2.580,1
SW-werknemers in arbeidsjaren	2.633,9	2.645,0	2.677,1
Overig gesubsidieerd in fte	19,6	14,0	21,9
Regulier personeel in fte	190,8	189,5	185,7
Overig personeel in fte	47,2	41,2	47,6

- (1) Het subsidieresultaat bestaat uit de Gemeentelijke SW-bijdrage minus de salariskosten van het SW-personeel, de reiskosten woon-werkverkeer van het SW-personeel en de kosten van Begeleid Werken;
- (2) Het operationeel resultaat bestaat uit de netto-opbrengst en de overige bedrijfsopbrengsten minus de salariskosten regulier personeel, de overige personeelskosten, de afschrijvingen, de financiële baten en lasten en de overige bedrijfskosten;
- (3) Het overig resultaat bestaat uit de Gemeentelijke GR-bijdrage en het resultaat verbonden partijen;
- (4) Het exploitatieresultaat is de som van het subsidie-, het operationeel en het overig resultaat;
- (5) De incidentele baten en lasten omvat de dotatie aan de voorziening voor herstructureringslasten;
- (6) Over 2011 betaalden de deelnemende gemeenten geen Gemeentelijke GR-bijdrage. Besloten is de gemeentelijke GR-bijdrage te onttrekken aan de bestemmingsreserve.

2.2 Subsidieresultaat

Begroot was een subsidieresultaat van - € 5,1 miljoen en gerealiseerd is - € 5,7 miljoen. Dit is een verslechtering van € 0,6 miljoen. De verslechtering komt vooral door hogere salariskosten per fte als gevolg van premiestijgingen voor sociale lasten en pensioenpremies en geen voordelige effecten van nieuwe instroom.

De daling van het subsidieresultaat ten opzichte van 2010 komt door de stijging van de salariskosten per fte met 1,6% en doordat de gemeentelijke SW-bijdrage is gedaald van € 27.080 naar € 25.759.

2.3 Operationeel resultaat

De netto-opbrengst is ten opzichte van 2010 gedaald met € 2,1 miljoen (9%) terwijl de marge is gedaald van 62,5% naar 61,1%. Bij bijna alle bedrijfsonderdelen is er sprake van een opbrengstdaling.

De begroting is niet gehaald door de aanhoudende economische crisis (tegenvallende verkopen bij Industrie, Schoolmeubelen, Groen & Diensten en Tuincentra) en teruglopende omzetten bij gemeenten.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn gedaald ten opzichte van 2010 doordat in 2010 een bedrag is ontvangen ad € 753.000 voor de uittrekking van de gemeente Montferland.

De salariskosten regulier personeel zijn lager dan begroot door lagere salariskosten per fte bij een hogere bezetting. De kosten ten opzichte van 2010 zijn gestegen door een hogere bezetting (SW-ers die uit dienst zijn gegaan die niet meer kunnen worden vervangen door personen uit de diverse doelgroepen) en hogere pensioenlasten.

De overige personeelskosten zijn lager dan begroot en lager dan 2010 door lagere opleidingskosten, lagere kosten werkkleding, lagere overige personeelskosten en lagere aanstellingskosten.

De afschrijvingskosten zijn lager dan begroot door een lager investeringsniveau dan begroot. De afschrijvingslasten zijn gelijk aan 2010.

De financiële baten en lasten zijn lager dan begroot door gebruik te maken van de financieringsruimte binnen de kasgeldlimiet en hoger dan 2010 door het aantrekken van een nieuwe langlopende lening van totaal € 3,0 miljoen ten opzichte van de aflossingen op de langlopende schulden € 2,5 miljoen. Het aantrekken van een nieuwe langlopende lening van € 3,0 miljoen op 30 december 2011 heeft geen effect op de financieringslasten.

De overige bedrijfskosten zijn lager ten opzichte van 2010 door lagere onderhoudskosten, lagere salariskosten overig personeel, lagere kosten flexwerkers, lagere kosten dienstverlening door derden en hogere afdrachtvermindering onderwijs. Zij liggen lager dan begroot door hogere diverse baten en hogere afdrachtvermindering onderwijs.

2.4 Overig resultaat

Het resultaat verbonden partijen (Beverweerd Holding B.V.) is lager dan begroot door een lager resultaat van Tuincentrum de Wuurde B.V. In 2011 is Presikhaaf Dienstverlening B.V. opgericht om de gemeenten de mogelijkheid te geven om werkzaamheden te kunnen investeren.

2.5 Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat is € 2,3 miljoen lager dan begroot door een lager subsidieresultaat van € 0,6 miljoen, een lager operationeel resultaat van € 1,5 miljoen, een lager overig resultaat van € 0,2 miljoen.

2.6 De balanspositie

Het balanstotaal bedraagt ultimo 2011 € 45,0 miljoen, dit is een daling van € 4,5 miljoen ten opzichte van 2010.

Tabel 3: Balanspositie

(afgerond x € 1.000)

Balanstotaal 31 december 2010	+49.500
Verlaging:	
Afschrijving immateriële vaste activa	100
Desinvestering en afschrijving materiële vaste activa	3.500
Afname belang financiële vaste activa	400
Verlaging voorraden	700
Verlaging uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	300
Verlaging liquide middelen	400
	-5.400
Verhoging:	
Investeringen materiële vaste activa	900
	+900
Balanstotaal 31 december 2011	+45.000

Het balanstotaal is lager dan begroot door lagere materiële vaste activa, lagere financiële vaste activa, lagere liquide middelen en hogere overige uitzettingen.

2.7 Kasstroomoverzicht

De stand van de liquide middelen exclusief kasgeldlening is met € 0,4 miljoen gedaald in 2011. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

Tabel 4: Kasstroomoverzicht

(afgerond x € 1.000)

Stand 31 december 2010 liquide middelen	+700
Verlaging liquide middelen	
Exploitatieresultaat, exclusief afschrijvingskosten, dotatie voorzieningen en onttrekking aan bestemmingsreserve	-3.900
Aflossing langlopende schulden	-2.500
Investeringen in vaste activa	-900
Uitgaven inzake voorzieningen	-1.200
	-8.500
Verhoging liquide middelen	
Desinvestering materiële vaste activa	+400
Verlaging financiële vaste activa	+400
Aangetrokken langlopende leningen	+6.000
Verlaging werkkapitaal	+1.300
	+8.100
Stand 31 december 2011 liquide middelen	+300

Ten opzichte van de begrote stand zijn de liquide middelen € 0,2 miljoen lager door het extra aantrekken van een vaste lening, het lagere resultaat dan begroot, lagere investeringen dan begroot en lagere financiële vaste activa, hogere werkkapitaal en een hogere beginstand dan begroot.

3 VERPLICHTE PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat in de paragraaf Weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover Presikhaaf Bedrijven beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De materiële vaste activa bevatten naar alle waarschijnlijkheid geen 'stille reserve'.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- ♦ weerstandscapaciteit;
- ♦ risico's;
- ♦ beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's.

3.1.1 Weerstandscapaciteit

Het gewenste eigen vermogen is in de "notitie inzake weerstandsvermogen" bepaald op 12,5% van het balanstotaal. Dit komt ultimo 2011 neer op een bedrag van circa € 5,6 miljoen, bij het vaststellen van de notitie Weerstandsvermogen was dit bedrag nog € 7,0 miljoen. Ultimo 2011 is de hoogte van de algemene reserve € 1,6 miljoen. Ultimo 2011 ligt het weerstandsvermogen dus € 4,0 miljoen onder de norm uit de notitie Weerstandsvermogen.

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2010 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het resultaat 2010 van € 0,5 miljoen € 0,6 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 0,1 miljoen te onttrekken aan de bestemmingsreserve.

Aangezien over 2011 geen gemeentelijke GR-bijdrage van € 2,0 miljoen is verschuldigd door de deelnemende gemeenten is aan de bestemmingsreserve een bedrag van € 2,0 miljoen onttrokken.

Het negatieve resultaat over 2011, na bestemming van € 6.105k, zal worden onttrokken aan het eigen vermogen.

Gezien de verwachte tekorten in de komende jaren door de vermindering van de Rijksbijdrage en de kosten in verband met de noodzakelijk ombuiging als gevolg van de nieuwe koers zal de huidige weerstandscapaciteit onvoldoende zijn om deze tekorten op te vangen. Dit is onderkend door het Bestuur en de directie in de toekomstplannen en de daarvan afgeleide aanvraag Herstructureringsfaciliteit waarin de nodige acties zijn voorbereid om het resultaat om te vormen met als doel om de continuïteit te borgen. De komende jaren zal er een beroep op de deelnemende gemeenten worden gedaan om de tekorten aan te vullen.

3.1.2 Risico's

De uitvoering van de nieuwe koers gaat gepaard met een aantal risico's die nauwkeurig gemonitord worden. De drie belangrijkste risico's die invloed kunnen hebben op de resultaten zijn:

- 1 het veranderen van verdienmodellen. Eigen productie wordt vervangen door uitplaatsing van mensen bij derden. Wanneer hierin niet voldoende balans aanwezig is kan dat positieve of negatieve invloed hebben op omzetten en marges;
- 2 economische vooruitzichten en ontwikkelingen bij lokale en rijksoverheid kunnen een belangrijke invloed hebben op het sentiment. Wanneer de economie verslechtert en/of er meer bezuinigingen komen kan dat de mogelijkheden voor de veranderingen bij Presikhaaf Bedrijven beperken;
- 3 het vinden van plaatsingsmogelijkheden bij bedrijven voor de doelgroep gezien de economische ontwikkelingen, concurrentie aan de onderkant van de arbeidsmarkt en de matching van mensen op vacatures.

3.1.3 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's

Uitgaande van het resultaat over 2011, zoals is opgenomen in de balans, is het gewenste eigen vermogen ultimo 2011 niet aanwezig.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Bij Presikhaaf Bedrijven heeft het onderhoud van kapitaalgoederen vooral betrekking op onderhoud van bedrijfsgebouwen, machines en installaties.

Ten behoeve van gebouwenbeheer (registergoed) wordt jaarlijks op basis van conditiemetingen, onderhoudsinspecties en een inventarisatie per actief een MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) opgesteld. Dit plan geeft een overzicht van het uit te voeren onderhoud en de benodigde investeringen aan het actief, zowel op lange als op korte termijn.

Voor een optimale werking en instandhouding van de infrastructuur zijn, daar waar gewenst dan wel noodzakelijk, onderhoudscontracten afgesloten met externe dienstverleners en leveranciers voor zowel het registergoed als voor de productiemiddelen.

3.3 Financiering

In deze paragraaf doen wij verslag van de zaken die in het kader van de financiering in 2011 hebben gespeeld. Waar mogelijk wordt een verklaring gegeven van de verschillen met de begroting voor het jaar 2011.

3.3.1 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Ultimo 2011 bedroeg de stand van de liquide middelen minus schulden aan kredietinstellingen -€ 6,5 miljoen ten opzichte van begroot -€ 7,5 miljoen. Deze daling wordt veroorzaakt een lagere stand van de vaste activa met € 2,4 miljoen, hogere stand van langlopende leningen van € 3,5 miljoen, en verminderd met een per saldo lager exploitatieresultaat over de jaren 2010 en 2011 van in totaal € 1,4 miljoen, een lagere stand van de voorzieningen van € 0,1 miljoen, en een verhoging van het werkkapitaal met € 3,4 miljoen.

3.3.2 Wet Fido

De wet Fido vormt een instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie, de sturing, beheersing en controle hierop.

Eén van de elementen uit de wet Fido is de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet bedraagt voor 2011 € 9,5 miljoen en is afgeleid van de begrote uitgaven.

In onderstaande tabel worden de kwartaaluitkomsten weergegeven. Wij zijn binnen de kasgeldlimiet gebleven in 2011.

Tabel 5: Kasgeldlimiet per kwartaal

	(x € 1.000)	1 ^e kw 2011	2 ^e kw 2011	3 ^e kw 2011	4 ^e kw 2011
Totale begrote lasten		115.475	115.475	115.475	115.475
Vastgestelde percentage		8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet (1)		9.468	9.468	9.468	9.468
Vlottende korte schuld					
Schuld in rekening courant financiële instellingen		0	0	0	0
Overige geldleningen		8.800	5.700	8.300	6.800
Totaal vlottende korte schuld (2)		8.800	5.700	8.300	6.800
Vlottende middelen					
Contante gelden in kas		30	37	19	55
Tegoeden in rekening courant		885	646	434	223
Totaal vlottende middelen (3)		915	683	453	278
Netto vlottende schuld (2) - overschot vlottende mid- delen (3)		7.885	5.017	7.847	6.522
Ruimte tot kasgeldlimiet (1) - (2) + (3)		1.583	4.451	1.621	2.946

Een ander element uit de wet Fido is de zogenaamde renterisiconorm. De definities van de renterisiconorm is in 2010 veranderd. De nieuwe renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplicht aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Wij zijn binnen de renterisiconorm gebleven in 2011.

Tabel 6: Renterisico op vaste schuld

	(x € 1.000)	2008	2009	2010	2011
Nieuw aangetrokken vaste schuld (a)		0	0	Nvt	Nvt
Betaalde aflossingen (b)		3.832	16.083	3.521	2.503
Herfinanciering (laagste van a en b)		0	0	0	0
Renterisico op vaste schuld		0	0	3.521	2.503
Renterisiconorm tot 2010					
Stand van de vaste schuld per 1 januari		46.426	42.593	nvt	Nvt
Renterisiconorm vanaf 2010					
Begrotingstotaal		nvt	nvt	118.555	115.475
Vastgestelde percentage		20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm		9.285	8.519	23.711	23.095
Ruimte		9.285	8.519	20.190	20.592

Rentekosten en –opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

In 2011 is geen gebruik gemaakt van rekening-courantkrediet, wel van kasgeldleningen. In de begroting is gerekend met een rentepercentage van gemiddeld 4,99% voor vaste leningen en met 1% voor financiering van kort geld. De vaste leningen kwamen uit op een gemiddelde rente van 4,47%, hetgeen 0,47% lager is aan 2010. Het percentage voor financiering van kort geld kwam uit op 1,18%.

3.4 **Bedrijfsvoering**

De investeringen komen voor 2011 uit op een totaalbedrag van € 0,9 miljoen ten opzichte van een begroot bedrag van € 1,9 miljoen.

3.5 **Verbonden partijen**

In het kader van de primaire doelstelling heeft Presikhaaf Bedrijven een drietal rechtspersonen opgericht waarin activiteiten vanuit deze doelstelling zijn ondergebracht. Dit betreft Beverweerd Holding B.V., Stichting Motivatie en Stichting Personeel Presikhaaf. In 2011 is het beheer van Stichting Aan de Slag overgenomen.

In de loop van 2011 is een nieuwe vennootschap opgericht, Presikhaaf Dienstverlening B.V., met het doel om de deelnemende gemeenten de mogelijkheid te geven om werkzaamheden te kunnen inbesteden. Beverweerd Holding B.V. heeft op haar beurt deelnemingen in Tuincentrum de Wuurde B.V., B.V. Tuincentra Presikhaaf en Presikhaaf dienstverlening B.V..

In 2012 worden de activiteiten van Tuincentrum de Wuurde B.V. gestopt in verband met ingebruikname van een nieuwe Intratuin in Elst die niet door Presikhaaf Bedrijven zal worden geëxploiteerd.

Stichting Motivatie voert externe re-integratietrajecten uit voor zowel gemeenten als het UWV. Via deze Stichting kunnen in de toekomst ook andersoortige trajecten op de externe markt worden uitgevoerd.

Stichting Personeel Presikhaaf heeft tot doel het in dienst nemen van niet-SW-personeel.

Stichting Aan de Slag wil het ontstaan van nieuwe werkgelegenheid stimuleren.

Al de drie stichtingen zijn niet opgenomen in de resultaten van Presikhaaf Bedrijven aangezien er geen kapitaalbelang is.

De notitie inzake verbonden partijen is opgesteld met hierin het beleid ten aanzien van verbonden partijen, het governance-model ten aanzien van verbonden partijen en een opsomming van de verbonden partijen.

JAARREKENING

2011

4 **BALANS**

	(x € 1.000)	31 december 2011	31 december 2010
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa		154	211
Materiële vaste activa		33.063	35.679
Financiële vaste activa			
Deelnemingen		166	559
Overige verbonden partijen		295	285
		461	844
Vlottende activa			
Vorraden		4.486	5.176
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:			
- Vorderingen op openbare lichamen		87	24
- Overige uitzettingen		5.391	5.828
Liquide middelen		278	674
Overlopende activa		1.118	1.063
		11.360	12.765
Totaal		45.038	49.499
PASSIVA			
Vaste passiva			
Algemene reserve		7.703	7.132
Bestemmingsreserve		0	2.127
Resultaat nog te bestemmen		-6.105	468
Eigen vermogen		1.598	9.727
Voorzieningen		1.759	1.909
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		26.486	22.989
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		11.965	9.772
Overlopende passiva		3.230	5.102
Totaal		45.038	49.499
Afgegeven bankgaranties		92	160

5 PROGRAMMAREKENING

	(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Gemeentelijke SW-bijdrage		67.847	68.133	72.497
Salariskosten SW-personeel		71.398	71.083	71.424
Personeelsgebonden kosten SW		2.144	2.159	2.176
SUBSIDIERESULTAAT		-5.695	-5.109	-1.103
Bruto-opbrengst (inclusief mutatie onderhanden werk)		36.286	40.281	38.807
Materiaal verbruik en kosten uitbesteed werk		14.120	14.245	14.558
Netto-opbrengst		22.166	26.036	24.249
<i>Netto-opbrengstpercentage</i>		<i>61,1%</i>	<i>64,6%</i>	<i>62,5%</i>
Overige bedrijfsopbrengsten		905	984	1.697
Som der bedrijfsopbrengsten		23.071	27.020	25.946
Lasten				
Salariskosten regulier personeel		11.843	12.035	11.716
Overige personeelskosten		1.081	1.352	1.262
Afschrijvingen		3.230	3.409	3.245
Financiële baten en lasten		1.138	1.254	1.043
Overige bedrijfskosten		7.257	8.888	9.715
Totaal lasten		24.549	26.938	26.981
OPERATIONEEL RESULTAAT		-1.478	+82	-1.035
Gemeentelijke GR-bijdragen		60	60	1.720
Resultaat verbonden partijen		20	220	382
OVERIG RESULTAAT		80	280	2.102
EXPLOITATIERESULTAAT		-7.093	-4.747	-36
Incidentele baten en lasten		-1.036	-1.050	0
RESULTAAT VOOR BESTEMMING		-8.129	-5.797	-36
Onttrekking bestemmingsreserve		+2.024	+2.024	+504
RESULTAAT NA BESTEMMING		-6.105	-3.773	468

	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Kengetallen / kerncijfers			
Boekwaarde immateriële vaste activa	154	156	211
Investerings immateriële vaste activa	0	0	0
Boekwaarde materiële vaste activa	33.063	34.996	35.679
Investerings materiële vaste activa	932	1.950	965
Saldo voorraden	4.486	4.500	5.176
Saldo debiteuren	5.391	4.500	5.828
Personeelsgegevens			
SW-werknemers in fte	2.538,2	2.555,0	2.580,1
SW-werknemers in AJ	2.633,9	2.645,0	2.677,1
Werknemers BW in fte	42,6	48,0	43,5
Werknemers BW in AJ	44,4	50,0	45,6
Overig gesubsidieerde werknemers in fte	19,6	14,0	21,9
Reguliere werknemers in fte	190,8	189,5	185,7
Overige werknemers in fte	47,2	41,2	47,6
Ziekteverzuimpercentage	16,0%	16,0%	17,3%
Resultaten per fte (SW)			
Gemeentelijke SW-bijdrage	26.730	26.667	28.099
Salariskosten SW exclusief BW	28.609	28.354	28.157
Personeelsgebonden kosten SW	845	845	843
Subsidieresultaat	-2.244	-2.000	-428
Netto-opbrengst	8.733	10.190	9.398
Lasten – overige bedrijfsopbrengsten	9.315	10.158	9.800
Operationeel resultaat	-582	+32	-402
Gemeentelijke GR-bijdrage	24	24	667
Resultaat verbonden partijen	8	86	148
Overig resultaat	+32	+110	+815
	-2.794	-1.858	-14
Exploitatieresultaat			
Gemeentelijke SW-bijdrage per SW AJ	25.759	25.759	27.080

6 KASSTROOMOVERZICHT

	(x € 1.000)	2011	2010
Resultaat na bestemming		-6.105	468
<i>Aanpassing voor:</i>			
Afschrijving immateriële activa		57	61
Afschrijving materiële activa		3.173	3.184
Mutatie voorzieningen		-150	-258
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>			
Mutatie voorraden		690	698
Mutatie vorderingen op openbare lichamen		-63	99
Mutatie overige uitzettingen en overlopende activa		382	270
Mutatie vlottende schulden en overlopende passiva (exclusief kasgeld-leningen)		-3.279	-2.763
Kasstroom uit operationele activiteiten		2.270	1.759
Investeringsactiviteiten			
Investeringen in materiële vaste activa		-932	-965
Desinvesteringen in materiële vaste activa		375	29
Mutatie financiële vaste activa		383	-23
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-174	-959
Financieringsactiviteiten			
Opgenomen leningen		6.000	0
Aflossing leningen o/g		-2.503	-3.521
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		3.497	-3.521
Kasstroom uit eigen vermogen		-2.024	-504
Mutatie liquide middelen		-3.996	-3.225
Liquide middelen minus schulden aan kredietstellingen ultimo jaar		-6.522	-2.526
Liquide middelen minus schulden aan kredietstellingen primo jaar		-2.526	699
Mutatie liquide middelen		-3.996	-3.225

7 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

7.1 Inleiding

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Omrekening van vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum, voor zover het koersrisico is afgedekt. In die gevallen vindt waardering plaats tegen de overeengekomen termijnkoersen.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

7.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Disagio van geldleningen	Oorspronkelijke resterende looptijd van de lening
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines, apparaten	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden opgenomen tegen nominale waarde of verkrijgingprijs. Met duurzame waardeverminderingen en aflossingen wordt rekening gehouden.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, de vervaardigingsprijs of tegen de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machiniekosten vermeerderd met een opslag voor indirecte kosten. Voor incurante voorraden is een voorziening getroffen. De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen.

Uitzettingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden

De vorderingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor dubieuze vorderingen wordt een voorziening getroffen voor het risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De algemene reserve dient als algemene buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. De bestemmingsreserve om de lagere gemeentelijke GR-bijdrage teniet te doen.

7.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de bruto-opbrengst en de kosten hiervan over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin de goederen en diensten zijn geleverd, dan wel verricht. Verliezen op transacties worden verantwoord in het boekjaar, voor zover deze voorzienbaar zijn ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

Gemeentelijke SW-bijdrage

Dit betreft de subsidie van het Rijk die via de gemeenten wordt ontvangen, zoals bedoeld in de artikelen 8 tot en met 10 van de Wet sociale werkvoorziening en de bijdrage door gemeenten voor 'overbruggingsdienstverbanden'.

Netto-opbrengst

De netto-opbrengst is de bruto-opbrengst minus de kosten van materiaalverbruik en de kosten van uitbestede werk. De bruto-opbrengst is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Salarissen SW- en overig personeel

Onder salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen, vermeerderd met het uitbetaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering, pensioen- en sociale lasten.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Gemeentelijke GR-bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de Gemeenschappelijke Regeling of anderszins overeen gekomen bijdrage door gemeenten.

8 TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Verloop immateriële vaste activa

(x € 1.000)	Disagio van geldleningen	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2010	168	43	211
Investerings	0	0	0
Afschrijvingen	25	32	57
Boekwaarde per 31 december 2011	143	11	154
Cumulatieve aanschafwaarde	707	155	862
Cumulatieve afschrijvingen	564	144	708
Boekwaarde per 31 december 2011	143	11	154

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Disagio van geldleningen	Oorspronkelijke resterende looptijd van de lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3 – 5 jaar

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Verdeling materiële vaste activa

(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Gronden en terreinen	5.127	5.127
Gebouwen	18.498	18.893
Machines, apparaten en installaties	7.681	8.761
Overige materiële vaste activa	1.321	1.681
Subtotaal	32.627	34.462
Activa in uitvoering	436	1.217
Totaal	33.063	35.679

Verloop materiële vaste activa

(x € 1.000)	Gronden en terrei- nen	Bedrijfs- gebou- wen	Machines en instal- laties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2010	5.127	18.893	8.761	1.681	34.462
Investerings	0	987	493	233	1.713
Desinvesteringen	0	0	335	40	375
Afschrijvingen	0	1.382	1.238	553	3.173
Boekwaarde per 31 december 2011	5.127	18.498	7.681	1.321	32.627
Cumulatieve aanschafwaarde	5.127	31.320	19.561	6.588	62.596
Cumulatieve afschrijvingen	0	12.822	11.880	5.267	29.969
Boekwaarde per 31 december 2011	5.127	18.498	7.681	1.321	32.627

Ultimo 2011 is er voor € 436.000 aan 'activa in uitvoering' tegen € 1.217.000 ultimo 2010. Per saldo resteert een netto investering van € 932.000.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Activa in uitvoering

Het betreft hier de investering ten behoeve van:

Activa in uitvoering

(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Diverse bouwkundige aanpassingen	15	779
Soft- en hardware	350	350
Diverse inventarissen	33	45
Diverse machines	0	18
Diverse vervoersmiddelen	38	25
Totaal	436	1.217

Financiële vaste activa**Verloop financiële vaste activa**

	(x € 1.000)	Deelnemin- gen	Overige ver- bonden par- tijen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2010		559	285	844
Stortingen		0	20	20
Dividenduitkering		-200	0	-200
Resultaat		20	15	35
Teruggaaf storting		0	-21	-21
Aflossing rekening-courant		-234	0	-234
Overige mutaties		21	-4	17
Boekwaarde per 31 december 2011		166	295	461

Deelnemingen

Dit betreft Beverweerd Holding B.V., de waardering is als volgt opgebouwd:

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Deelneming		545	725
Rekening-courant		-379	-166
Totaal		166	559

Beverweerd Holding B.V. heeft een positief eigen vermogen ultimo 2011 van € 545.000 (ultimo 2010: € 725.000).

*Overige verbonden partijen***Specificatie overige verbonden partijen**

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Deelname certificaat Intratuin Holding B.V.		5	5
Inkoopcombinatie Zuid Nederland B.V.		56	41
Vordering op Coöperatief Koninklijk Tuinbouwcentrum Horticoop UA		88	105
Vordering op Coöperatieve Bloemenveiling Flora Holland UA		101	89
SSGA (glasvezelnet)		29	33
Participatie Coöperatieve vereniging Bergerden u.a.		1	1
Participatie Energie Coöperatie Greenhouse Energy u.a.		1	1
Veiling Plantion B.V.		14	10
Totaal		295	285

Vlottende activa

Vorraden

Specificatie voorraden

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Grond- en hulpstoffen		2.804	3.933
Halffabrikaat		1.406	1.743
Gereed product en handelsgoederen		1.122	1.295
Onderhanden werk		406	299
Bruto waardering		5.738	7.270
Voorziening voorraden		-1.252	-2.094
Netto waardering		4.486	5.176

De voorziening bedraagt 21,8% (2010: 28,8%) van de bruto waardering. In 2011 zijn er voorraden verschromt waardoor de voorziening is gedaald.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Vordering in verband met uitvoering Wsw		87	24
Totaal		87	24

Overige uitzettingen

Specificatie overige uitzettingen

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Debiteuren		5.391	5.828
Totaal		5.391	5.828

Debiteuren

Specificatie debiteuren

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Debiteuren		5.727	6.152
Voorziening dubieuze debiteuren		-336	-324
Totaal		5.391	5.828

Liquide middelen

Specificatie liquide middelen

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Kasgelden		55	58
Rekening-courant kredietstellingen		223	616
Totaal		278	674

Rekening-courant kredietinstellingen

Specificatie rekening-courant kredietinstellingen

(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Geld onderweg	77	56
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4	42
ABN Amro Bank N.V.	140	511
ING Bank N.V.	2	7
Totaal	223	616

Overlopende activa

Specificatie overlopende activa

(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Nog te factureren	112	87
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.006	976
Totaal	1.118	1.063

Vaste passiva

Eigen vermogen

Verloop eigen vermogen

(x € 1.000)	Algemene reserve	Bestemmingsreserve	Resultaat nog te bestemmen	Totaal
Stand 31 december 2010	7.132	2.127	468	9.727
Bestemming resultaat 2010	571	-103	-468	0
Onttrekking bestemmingsreserve 2011	0	-2.024	0	-2.024
Resultaat 2011	0	0	-6.105	-6.105
Boekwaarde per 31 december 2011	7.703	0	-6.105	1.598

De bestemmingsreserve is gevormd ultimo 2010 omdat de deelnemende gemeenten conform de notitie 'Weerstandvermogen' geen gemeentelijke GR-bijdrage verschuldigd zijn indien het eigen vermogen hoger is dan € 7,0 miljoen. De berekende gemeentelijke GR-bijdrage is nog wel gepresenteerd als 'onttrekking bestemmingsreserve' conform de begroting 2011.

Voorzieningen

Specificatie voorzieningen

(x € 1.000)	Reorganisatievoorziening	Voorziening FPU	Totaal
Saldo 31 december 2010	1.710	199	1.909
Dotatie aan voorzieningen	1.036	0	1.036
Onttrekking aan voorziening 2011	-1.095	-91	-1.186
Saldo 31 december 2011	1.651	108	1.759

Op basis van herstelplan STERK heeft het Bestuur op 13 mei 2005 besloten een reorganisatievoorziening te vormen. De onttrekkingen hebben betrekking op boventallig personeel, uitgaven voor FPU-ers en uitgaven voor huisvesting.

In 2011 is besloten een voorziening voor herstructureringslasten te vormen. De voorziening is voornamelijk bestemd om de boekverliezen bij verkoop van vaste activa en voorraden van een PMC die afgebouwd wordt alsmede kosten van boventallig personeel af te dekken.

Specificatie onttrekking aan Reorganisatievoorziening
(x € 1.000)

	2011	2010
Boventallig personeel	426	266
Uitgaven FPU-ers	131	215
Huisvesting	14	15
Afbouw PMC	524	0
Totaal	1.095	496

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Alle geldleningen zijn verstrekt door de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. Er zijn geen zekerheden verstrekt voor de langlopende leningen.

Het kortlopende deel van de vaste schuld mag onder het BBV niet als vlottende schuld worden opgenomen.

De leningen zijn af te lossen in gelijke jaarlijkse termijnen.

Verloopoverzicht langlopende leningen

(x € 1.000)

Saldo 31 december 2010	22.989
Bij: aangetrokken 2011	6.000
Af: aflossingen 2011	2.503
Saldo 31 december 2011	26.486

Specificatie langlopende leningen .

	Groot x € 1,-	Begin / Eind	Looptijd	Rente %	Schuldrest
<i>Leningen BNG:</i>					
Leningnummer 87418	1.815.121	1997 / 2012	15 jaar	5,650	121.008
Leningnummer 88828	2.042.011	1998 / 2013	15 jaar	4,780	272.268
Leningnummer 90040	2.722.681	1999 / 2014	15 jaar	4,595	544.536
Leningnummer 91114	2.949.571	2000 / 2015	15 jaar	5,890	786.553
Leningnummer 93051	6.126.000	2002 / 2017	15 jaar	5,630	2.450.400
Leningnummer 94392	2.250.000	2002 / 2017	15 jaar	5,410	900.000
Leningnummer 94788	3.490.000	2002 / 2017	15 jaar	5,200	1.396.000
Leningnummer 97112	14.000.000	2003 / 2029	25 jaar	4,920	10.080.000
Leningnummer 97114	5.500.000	2003 / 2023	20 jaar	4,750	3.300.000
Leningnummer 97115	1.361.341	2003 / 2018	15 jaar	4,530	635.292
Leningnummer 106706	3.000.000	2011 / 2021	10 jaar	3,395	3.000.000
Leningnummer 107227	3.000.000	2011 / 2016	5 jaar	1,980	3.000.000
Totaal					26.486.057

Over 2011 bedraagt de rentelast over de vaste schulden € 1.150.960.

Viottende passiva

Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Specificatie netto-viottende schuld

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Crediteuren		2.338	2.978
Kasgeldleningen		6.800	3.200
Overige schulden		2.827	3.594
Totaal		11.965	9.772

Het kortlopende deel van de vaste schuld mag onder het BBV niet als viottende schuld worden opgenomen.

Crediteuren

Onder de post crediteuren staat ultimo 2011 € 369.000 (ultimo 2010: € 170.000) aan investeringscrediteuren opgenomen.

*Overige schulden***Specificatie overige schulden**

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Schulden aan belastingen en sociale premies		2.533	3.111
Door te betalen Gemeentelijke SW-bijdrage		58	61
Gelden uit amendement Verburg/Bussemaker		236	422
Totaal		2.827	3.594

Overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva

	(x € 1.000)	31-12-2011	31-12-2010
Te betalen rente		488	501
Rekening-courant Stichting Motivatie		331	287
Rekening-courant Stichting Personeel Presikhaaf		233	186
Reservering activa in uitvoering		339	1.104
Vooruit ontvangen bedragen trajecten		336	1.675
Overig		1.503	1.349
Totaal		3.230	5.102

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In de balans zijn niet de verplichtingen tot uitdrukking gebracht met betrekking tot betaling van:

- ♦ het opgebouwde vakantiegeld en de overlopende verlofuren bedragen ultimo 2011: € 7.839.000 en ultimo 2010: € 7.765.000;
- ♦ afgegeven bankgaranties voor € 92.000 en ultimo 2010 € 160.000. De bankgaranties worden afgegeven ten behoeve van nakoming van verplichtingen uit aangegane opdrachten. De specificatie van de afgegeven bankgaranties luidt als volgt:
 - Gemeente Doesburg € 78.711
 - Gemeente Duiven € 9.858
 - Stichting Vivare € 3.892

In 2011 zijn er geen betalingen gedaan inzake garantstellingen.

- ♦ huur- en leaseverplichtingen voor in totaal € 1.885.000 en ultimo 2010 € 1.782.000;
- ♦ diverse overeenkomsten, onder anderen met energieleveranciers, waarvoor de verplichtingen niet te kwantificeren zijn;
- ♦ voor mogelijke gevolgen van een aantal procedures en rechtszaken zijn afdoende voorzieningen getroffen;
- ♦ momenteel lopen er cao-onderhandelingen voor de cao Sociale Werkvoorziening als voor de cao gemeenteambtenaren. Met de mogelijke gevolgen is geen rekening gehouden.

9 TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING

Gemeentelijke SW-bijdrage

Specificatie van de Gemeentelijke SW-bijdrage

	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Realisatie in AJ (in aantallen)	2.633,9	2.645,0	2.677,1
Gemeentelijke SW-bijdrage per AJ (in €)	25.759	25.759	27.080
Gemeentelijke SW-bijdrage (x € 1.000)	67.847	68.133	72.497

De Gemeentelijke SW-bijdrage is gelijk aan begroot. De gerealiseerde taakstelling is lager dan begroot door een hogere uitstroom als begroot.

Salariskosten SW-personeel

Specificatie salariskosten SW-personeel

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Bruto salarissen	56.299	56.182	56.369
Sociale lasten	8.834	8.586	8.644
Pensioenpremie	6.265	6.315	6.411
Totaal	71.398	71.083	71.424

Door hogere salariskosten per fte en door een lagere bezetting zijn de totale salariskosten SW € 0,3 miljoen hoger dan begroot.

In onderstaand overzicht worden de gemiddelde salariskosten van het SW-personeel per fte weergegeven.

Gemiddelde salariskosten SW-personeel per fte

	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Salariskosten (x € 1.000)	71.398	71.083	71.424
Gemiddeld aantal fte's (excl. Begeleid Werken)	2.495,6	2.507,0	2.536,6
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	28.610	28.354	28.157

Het verschil tussen de rekening 2011 en de begroting 2011 wordt vooral veroorzaakt door hogere bruto salarissen en sociale lasten als gevolg van ontbreken van nieuwe instroom die wel was begroot. Instroom komt binnen met minimumloon.

De werkgeverslasten voor sociale lasten en pensioenpremies zijn ten opzichte van het vorige jaar ongewijzigd gebleven.

In onderstaande tabel worden de werkgeverslasten rekening 2011 met vergelijkende percentages begroting 2011 en rekening 2010 weergegeven.

Werkgeverslasten SW-personeel

	(in %)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Sociale lasten		15,7	15,3	15,3
Pensioenpremies		11,1	11,2	11,4
Totaal sociale lasten		26,8	26,5	26,7

Personeelsgebonden kosten SW**Specificatie personeelsgebonden kosten SW**

	(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Vervoerskosten SW		1.901	1.999	1.963
Eigen bijdrage personeel vervoerskosten SW		-227	-359	-237
Kosten Begeleid Werken		470	519	450
Totaal		2.144	2.159	2.176

De personeelsgebonden kosten SW zijn gelijk aan begroot en 2010.

Bruto- en netto-opbrengst

In onderstaande tabel worden per bedrijfsonderdeel de bruto-opbrengst en de netto-opbrengst weergegeven in vergelijking met 2010.

Bruto- en netto-opbrengst per bedrijfsonderdeel

	Rekening 2011			Rekening 2010		
	Bruto-opbrengst	Netto-opbrengst	Netto-opbrengst %	Bruto-Opbrengst	Netto-opbrengst	Netto-opbrengst %
(x € 1.000)						
Bedrijf:						
Industrie	6.477	3.791	58,5	7.247	4.082	56,3
Schoolmeubelen	9.217	5.132	55,7	10.099	5.922	58,6
Groen & Diensten	10.131	6.532	64,5	10.055	6.702	66,7
Arbeidsintegratie	4.593	4.527	98,6	5.220	5.053	96,8
Tuincentrum Arnhem	5.841	2.164	37,1	6.030	2.405	39,9
Centrale Stafdiensten	27	20	74,1	156	85	54,5
Totaal	36.286	22.166	61,1	38.807	24.249	62,5

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft de doorbelasting van kosten van het SW-personeel en stafkosten aan Beverweerd Holding B.V. c.s. en Stichting Motivatie. Daarnaast staan hieronder de opbrengsten van de doorbelasting van personeel aan het ROC en doorberekende huisvestingskosten.

Salariskosten regulier personeel

In onderstaand overzicht worden de salariskosten van het regulier personeel weergegeven.

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Ambtelijk personeel	7.979	8.277	8.728
Overig regulier personeel	3.864	3.758	2.988
Totaal	11.843	12.035	11.716

Het overig regulier personeel wordt vooral ingeleend van Stichting Personeel Presikhaaf.

In onderstaand overzicht worden de gemiddelde salariskosten van het regulier personeel per fte weergegeven.

Gemiddelde salariskosten regulier personeel per fte

	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Salariskosten (x € 1.000)	11.843	12.035	11.716
Gemiddeld aantal fte's	190,8	189,5	185,7
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	62.070	63.509	63.091

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn lager dan begroot en lager dan 2010 door lagere opleidingskosten, lagere kosten werkkleding, lagere overige personeelskosten en lagere aanstellingskosten.

Afschrijvingen**Specificatie afschrijvingen**

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Immateriële vaste activa	57	62	61
Bedrijfsgebouwen	1.382	1.383	1.358
Machines en installaties	1.237	1.296	1.245
Overige materiële vaste activa	554	668	584
Subtotaal	3.230	3.409	3.248
Onttrekking aan investeringssubsidies	0	0	-3
Totaal	3.230	3.409	3.245

Financiële baten en lasten

De financiële lasten zijn gestegen door de hogere liquiditeitsbehoefte.

Overige bedrijfskosten**Specificatie overige bedrijfskosten**

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Huur- en leasekosten	616	535	560
Onderhoudskosten	1.254	1.287	1.454
Energieverbruik	1.556	1.629	1.608
Belastingen en verzekeringen	531	523	512
Overige kosten	3.300	4.914	5.581
Totaal	7.257	8.888	9.715

Een nadere uitsplitsing van de post 'overige kosten' is als volgt:

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Indirecte productiekosten	181	156	159
Inkoop- en expeditiekosten	394	315	422
Verkoopkosten	937	1.091	964
Kosten dienstverlening door derden	1.069	753	1.051
Kosten overige werknemers	2.044	2.047	2.878
Overige algemene kosten	1.763	1.901	1.720
Diverse baten en lasten	-90	157	-320
Mutatie voorzieningen	-846	0	479
Afdrachtvermindering onderwijs	-2.152	-1.506	-1.772
Totaal	3.300	4.914	5.581

Gemeentelijke GR-bijdragen

Het betreft de bijdrage van de gemeente Montferland.

Resultaat verbonden partijen

Dit betreft het resultaat van Beverweerd Holding B.V.

Specificatie aandeel verbonden partijen

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Beverweerd Holding B.V.	-3	-16	-5
Tuincentrum de Wuurde B.V.	23	236	387
Totaal	20	220	382

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)	Rekening 2011	Begroting 2011	Rekening 2010
Personeel	320	200	0
Stoppen activiteit Albums	716	850	0
Totaal	1.036	1.050	0

Wet Openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

In het verslagjaar zijn geen betalingen, toekenningen of toezeggingen gedaan die het gemiddeld bestabaar loon van de Ministers overschrijd.

RECHTMATIGHEID

De extra aandacht voor rechtmatigheid is een uitdaging voor Presikhaaf Bedrijven, omdat daardoor zowel de eigen regels en voorschriften tegen het licht moeten worden gehouden als de feitelijke uitvoeringsorganisatie onder de loep wordt genomen.

Een nieuwe afweging van de rechtmatigheidsaspecten zoals deze in de loop der jaren in de eigen verordeningen en besluiten zijn opgebouwd, biedt kansen om de processen doelmatiger, maar wellicht ook doeltreffender, in te richten. Dit doorlichtingproces zal de komende jaren nog voortdurend de aandacht vragen. De feitelijke stand van zaken komt jaarlijks in beknopte vorm tot uitdrukking in de accountantsverklaring inzake de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties alsmede in het verslag van bevindingen van de accountant.

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 13 mei 2005 het normenkader ten behoeve van de financiële rechtmatigheid vastgesteld. Wetten in formele zin worden vanuit buiten opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus te allen tijde onder het normenkader. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:

- ♦ Grondwet;
- ♦ Gemeentewet;
- ♦ Burgerlijk Wetboek;
- ♦ Wet Milieubeheer;
- ♦ Wet Gemeenschappelijke Regeling;
- ♦ Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- ♦ Wet Financiering decentrale overheden (Fido);
- ♦ Wet sociale werkvoorziening (Wsw);
- ♦ Fiscale en sociale wetgeving;
- ♦ BTW-compensatiefonds;
- ♦ Regels omtrent Europese Aanbesteding;
- ♦ Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur expliciet de nadere (interne) regelgeving vastgesteld. De volgende interne verordeningen en/of regelgeving vallen voor het jaar 2011 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- ♦ Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland;;
- ♦ Financiële verordening en controleverordening;
- ♦ Treasurystatuut;
- ♦ Mandaatregeling algemeen directeur Presikhaaf Bedrijven;
- ♦ Investeringsprocedure;
- ♦ Besluiten van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

32W	018	Het sociale werkvoorziening (Wsw)	Verander per regel één gemeentecode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011	Het totaal aantal inwoners dat is aangewezen uit het werkloosheidsbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsdagen	Het totaal aantal geïndiceerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2011, uitgedrukt in arbeidsdagen	Het totaal aantal geïndiceerde laagst aangewezen voor geïndiceerde inwoners in 2011, uitgedrukt in arbeidsdagen
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
		Openbaar lichaam e.g.v. Wgr (S&S tussen medeoverheden)					
		Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in 2011 door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Aard controle n.v.t.				
			0014 (Groningen)	0,00	0,00	0,00	0,00
			20114 (Emmen)	0,00	0,00	0,17	0,00
			30118 (Hogeveen)	0,00	0,00	0,83	0,00
			40150 (Deventer)	0,00	0,00	0,40	0,00
			60160 (Hardenberg)	0,00	1,00	0,00	0,00
			60175 (Ommen)	0,00	0,61	1,26	0,00
			70106 (Rijnsdalen)	189,79	7,72	64,90	1,00
			80200 (Apeldoorn)	1,26	1,00	0,00	0,00
			90202 (Arnhem)	1.848,25	189,44	1.206,10	17,00
			100213 (Brunsum)	0,00	1,00	0,00	0,00
			110214 (Buren)	1,00	0,00	1,00	0,00
			120221 (Doornburg)	116,00	7,88	69,19	1,20
			130222 (Doornik)	5,25	1,37	3,61	0,00
			140225 (Druten)	2,00	0,00	2,74	0,00
			160226 (Duiven)	127,00	0,94	99,34	2,61
			160228 (Edo)	4,00	1,00	4,00	0,00
			170241 (Grootbeek)	1,00	0,00	1,00	0,00
			180252 (Lechum)	1,00	0,00	0,00	0,00
			180255 (Millingen Aan De Rijn)	0,00	0,00	1,00	0,00
			200268 (Nimwegen)	0,00	1,00	7,61	0,00
			210274 (Rhenum)	32,00	4,94	36,00	0,00
			220275 (Rheden)	412,00	41,10	294,00	0,00
			230277 (Repenaai)	2,00	0,00	1,84	0,00
			240280 (Wageningen)	0,00	0,00	1,00	0,00
			260293 (Weertvoort)	163,76	13,27	113,91	0,40
			260294 (Winterswijk)	0,00	1,00	0,00	0,00
			270299 (Zevenaar)	349,26	16,66	170,36	2,00
			280301 (Zutphen)	1,00	0,00	0,00	0,00
			280304 (Nieuwen)	0,00	0,00	0,22	0,00
			300327 (Leusden)	0,00	0,00	0,76	0,00
			310340 (Rhenen)	1,00	0,00	1,00	0,00
			320430 (Purmerend)	0,00	1,00	0,00	0,00
			330470 (Zaanstad)	0,00	0,00	1,10	0,00
			340500 (Rotterdam)	0,00	0,00	2,06	0,00
			360588 (West Maas En Waal)	1,26	0,00	0,00	0,00
			360718 (Vissers)	0,00	0,20	0,83	0,00
			370772 (Eindhoven)	0,00	0,00	0,17	0,00
			380882 (Landgraaf)	0,00	1,00	0,67	0,00
			380893 (Bergen)	0,00	0,00	0,00	0,00
			401580 (Oost Gelre)	1,00	0,00	0,00	0,00
			410705 (Lingewaard)	296,00	10,81	212,29	0,00
			421734 (Overbetuwe)	341,26	19,82	162,91	0,33
			431740 (Nieder-Betsuwe)	17,00	0,00	17,00	0,00
			441850 (Berckelend)	1,00	0,00	0,76	0,00
			461955 (Münsterland)	61,00	7,46	72,78	1,11

Deloitte

Deloitte Accountants B.V.
Kroonpark 1D
6831 GV Arnhem
Postbus 30266
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Midden Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) te Arnhem

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2011 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Midden Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de programmarekening over 2011 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Midden Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, lid 2 van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Deloitte.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 13 mei 2005.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur bij besluit van 13 mei 2005 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Midden Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2011 als van de activa en passiva per 31 december 2011 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

3100102697/0578/cv/mv12

Deloitte.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Arnhem, 11 april 2012

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M. Knip RA

3100102697/0578/cv/mv12

VERKLARENDE WOORDENLIJST

AJ	Arbeidsjaren (voorheen SE)
AKA	Arbeidsmarkt gekwalificeerd Assistent
ARBO	ARBeidsOmstandigheden
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BADO	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBL	BeroepsBegeleidende leerweg
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BMW	BedrijfsMaatschappelijk Werk
BW	Begeleid Werken
CAA	Centrum voor Arbeidsmatige Activiteiten
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
EOL	End of Life Product
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden en aanverwante regelingen
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GO	Georganiseerd Overleg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
IWI	Inspectie Werk en Inkomen
KAM	Kwaliteit, Arbeidsomstandigheden en Milieu
MJOP	MeerJaren OnderhoudsPlan
PMC	Product Markt Combinatie
POM	Presentatie- en OpbergMiddelen
POP	Persoonlijk OntwikkelingsPlan
OR	OndernemingsRaad
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
SPAK	SPecifieke AfdrachtKorting
SPP	Stichting Personeel Presikhaaf
SROI	Social Return On Investment
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen
WAO	Wet op ArbeidsOngeschiktheidsverzekering
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning

Bijlage 1

WOL	Werken Op Locatie
Wopt	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wva	Wet vermindering afdrachten
Wwb	Wet werk en bijstand
Wwnv	Wet werken naar vermogen